

POSTANOWIENIE

Dnia 29 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **M.M.** i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,
w dniu 29 stycznia 2025 r.
wniosku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 30 października 2024 r., sygn. akt II AKa 267/24,
o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu,
z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości,
na podstawie art. 37 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Katowicach postanowieniem z dnia 30 października 2024 r., sygn. akt II AKa 267/24, zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Uzasadniając swoje wystąpienie wskazał, że w wyniku wyłączenia sędziów w trybie art. 41 k.p.k. wyłączeni od rozpoznania sprawy zostali wszyscy – za wyjątkiem jednego delegowanego sędziego sądu okręgowego – sędziowie orzekający w Wydziale II Karnym. W wyniku losowania do sprawy zostało przydzielonych dwóch

sędziów z III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych i sędzia orzekający w I Wydziale Cywilnym, przy czym co do jednego z tych sędziów mogą wystąpić wątpliwości w związku z powołaniem go w oparciu o uchwałę KRS w składzie ukształtowanym w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. W przekonaniu Sądu Apelacyjnego tak ukształtowany skład nie zapewnia stronom najwyższego poziomu profesjonalizmu, który jest szczególnie istotny w niniejszej sprawie, cechującej się złożonością podmiotową i przedmiotową.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Inicjatywa Sądu Apelacyjnego w Katowicach zasługuje na uwzględnienie.

Instytucja unormowana w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątku od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy i z tego względu jej zastosowanie powinno mieć miejsce jedynie wówczas, jeżeli przemawiają za tym istotne względy, związane z dobrem wymiaru sprawiedliwości. Sąd Najwyższy dostrzega wyrażane wcześniej zapatrywanie, zgodnie z którym: „konieczność wyznaczenia sędziego z innego wydziału niż z wydziału karnego do rozpoznania określonej sprawy karnej, nie może być powodem do przekazania sprawy w trybie art. 37 k.p.k.” (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2024 r., III KO 92/24, LEX nr 3748601; zob. też: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2024 r., III KO 98/24, LEX nr 3731287*). „Regulacja, o której mowa w art. 37 k.p.k., ma charakter wyjątkowy, a tym samym treść normy wynikającej z tego przepisu należy interpretować wąsko. W rezultacie zastosowanie art. 37 k.p.k. może nastąpić tylko wówczas, gdy bez wątpienia pozostawienie sprawy w gestii właściwego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości. Rolą instytucji określonej w tym przepisie jest zabezpieczenie obiektywizmu i bezstronności sądu, ale dopiero wówczas, gdy inne instytucje służące temu celowi, np. wyłączenia sędziego, są niewystarczające. Instytucja *forum extraordinatum* nie ma zatem charakteru alternatywnego względem instytucji wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy z uwagi na istnienie okoliczności, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności (art. 41 § 1 k.p.k.), a w wypadku, w którym ze względu na wyłączenie sędziów rozpoznanie sprawy w danym sądzie

okazałoby się niemożliwe - także regulacji art. 43 k.p.k.” (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 września 2024 r., III KO 95/24, LEX nr 3752570*).

Nie negując tej zasadniczo trafnej linii orzecniczej trzeba jednak mieć na względzie, że w pewnych szczególnych sytuacjach dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k., jeżeli przemawia za tym szczególna potrzeba zapewnienia najwyższego profesjonalizmu, który zapewnić może *de facto* jedynie skład orzekający z udziałem sędziów orzekających w pionie karnym (*por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 27 sierpnia 2024 r., II KO 100/24, LEX nr 3748676 i 15 listopada 2023 r., II KO 133/23, niepubl.*). Należy w tym kontekście zaznaczyć, że w niniejszej sprawie, której akta liczą obecnie 170 tomów występuje 50 oskarżonych, którym zarzucono ponad 100 czynów, zaś przedmiotem postępowania odwoławczego jest 46 apelacji oskarżonych, a sam oskarżyciel publiczny wniósł apelację obejmującą 44 oskarżonych. Podniesione zarzuty dotyczą przy tym szeregu zagadnień, związanych nie tylko ze sferą dowodową i ustaleniami i faktycznymi, ale także z zagadnieniami *stricte* procesowymi, problematyką prawa materialnego oraz kwestiami związanymi z płaszczyzną wymiaru kary. Trzeba także zauważyć, że sprawa członków grupy przestępczej o nazwie „[...]” jest przedmiotem żywego zainteresowania mediów regionalnych i ogólnopolskich. Względ na potrzebę zapewnienia najwyższego poziomu profesjonalizmu, wymaganego zresztą w każdej sprawie, sprzyjającego również sprawności postępowania, uzasadnia skorzystanie przez Sąd Najwyższy z uprawnienia przewidzianego w art. 37 k.p.k. W konsekwencji sprawę przekazano do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie, którego siedziba mieści się niedaleko Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Z tych względu orzeczono jak w postanowieniu.

[WB]

[i.n]

